

GÜNÜMÜZ BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN ÇOCUĞUN SANATSAL GELİŞİMİNE KATKILARI

CONTRIBUTIONS OF TODAY'S INFORMATION TECHNOLOGIES TO CHILDREN'S ARTISTIC DEVELOPMENT

Ahmet ÖZÇELİK

Kırıkkale Üniversitesi Resim A.S.D.

mikelanj7377@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0004-1222-5714>

ÖZET

Günümüz bilişim teknolojilerinin, çocuğun gelişim basamaklarına göre değişimlerinin yanısıra, buldukları yaş itibarıyla evrensel gelişim basamaklarındaki değişimleri, buldukları ortama göre davranışlarındaki farklılıklar, gelişim süreci içerisinde geçirmiş olduğu evrelerin gelişim aşamaları ve bu aşamalarda gelişimsel farkları ve sanatsal gelişimine ve eğitimine katkıları, çocuğun sanatsal gelişiminde teknolojinin öneminin ve katkılarının araştırılmasını öngörmektedir. Araştırmamızda günümüz bilişim teknolojileri hakkında yapılmış çalışmalar incelenmiş, aynı zamanda ülkemizde ve dünyada sanayi devriminden sonra teknoloji nasıl gelişti? ve bu gelişim neler getirdi? Ülkemizin teknolojik anlamda atmış oldukları adımlar neler? bu değişen ve gelişen teknoloji ile toplumsal anlamda değişimden ve gelişimden etkilenmiş olacakları düşünülmüştür. Değişim ve gelişime çevresel faktörlerde eklendiğinde insanların ve toplumların aralarındaki mesafe farklarını ortadan kaldırarak birbirlerinden etkilendikleri görülmektedir. Bu konuda, yapılan çalışmalar, uzmanların yazmış oldukları (makale, kitap, dergi, v.b) görüşlerinden yararlanılarak, teknolojinin çok hızlı bir gelişim göstermesi ve bu gelişimin çevresel faktörlerle birleşerek, çocukların gelişim dönemlerinde farklılıklara neden olduğunu, bu farklılıkların sanatsal gelişimlerine de (olumlu-olumsuz) katkılarının olduğu öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Günümüz Bilişim Teknolojileri (Bilgisayar, Tablet, Telefon), Çocuk Gelişimi, Sanat, Sanat Eğitimi

ABSTRACT

With the changes in the drawing stages at today's Information Technologies access of the children basically developing parts to their age. Children's behavioral changes' different from environment. Developing parts of the stages they have gone through during the development process and the developmental different from these parts and their contributions to artistic development and education, the effects of technology on art and it's envisages art directing technology and investigating the importance and contributions of technology for children's developments of arts. In our research, studies on today's information technologies were examined, and also how did technology develop after the industrial revolution in our country and in the world? And what did this development bring? What are the technological steps taken by our country? It was thought that they would be affected by this changing and developing technology and social change and development. When environmental factors are added to change and development, it is seen that people and societies are affected by each other by eliminating the distance differences between them. Studies on this subject, using the opinions of experts (articles, books, magazines, etc.), have shown that the rapid development of technology and this development, combined with environmental factors, cause differences in the developmental periods of children, and that these differences also affect their artistic development (positive and negative).) is expected to contribute.

Keywords: Today's Information Technologies (Computer, Tablet, Phone), Child Development, Art, Art Education

1. GİRİŞ

Çalışmamız 21. yüzyıldaki Günümüz Bilişim Teknolojilerinin çocuğun sanatsal gelişimine ve eğitimine katkıları, teknolojinin sanata etkilerini ve sanatın teknolojiyi yönlendirmesini, çocuğun sanatsal gelişiminde teknolojinin önemini, yanında olumlu ve olumsuz katkılarının araştırılmasını öngörmektedir. Günümüzde Bilişim Teknolojilerinin hayatımızda önemli bir yeri vardır. Teknolojik araçlar ve internetin yaygınlaşmasıyla birlikte, birçok insanın büyük bir kısmı bilgisayar, tablet veya akıllı telefon gibi cihazlarla yürütülmektedir. Bu araçların kullanma yaşı ise artık okul öncesi döneme kadar inmiştir.

Çocuklar, gördükleri, bildikleri şeyleri kelimelerle ifade etmekte zorlanabilirler. Sözcüklerle anlatamadıkları birçok durumu resimle dileyebildiler. Çünkü resim, insanların en doğal şekilde ifade edebileceği yollardan biridir. Dil ile ilgili bilgi henüz tam olarak gelişmemiş bir çocuk için resim yapmak, içtenlikle gelen ve saklanan bir şekilde ortaya çıkan bir davranıştır (Kaya, 2022, s. 10-11).

Teknoloji hayatımızın her alanında büyük bir etkisi olduğu tartışmasız bir gerçektir. Günümüzde eğitimden sağlığa, ekonomiden sosyal yaşama kadar her alanda teknoloji ile içiçeyiz. Özellikle gelişmiş toplumlar, verimli bir şekilde kullanmak ve hayatını kolaylaştırmak amacıyla çok sayıda bilimsel araştırma yapılmaktadır. Artık teknolojiye yönelik çalışmalar hızla artmakta ve özellikle dijital dönüşüm alanında önemli adımlar atılmaktadır. Ancak teknolojinin kullanımında bazı eksikliklerin mevcut olduğunu söylemek mümkündür. Bu eksikliklerin başındaki teknolojik altyapının yaygınlaştırılması, dijital okuryazarlığın sunduğu ve teknolojik eğitimde, sağlıkta veya ekonomide daha etkili ve verimli kullanım gibi konularda çalışmalar yapılmaya çalışılmış olduğu bilinmektedir.

Sanatın teknolojik gelişmelerden etkilenmesi, hız odaklı bir toplumsal yaşam dinamiklerinin devam etmesi, sanatçının el becerisinin ön plandan çıkmasından ziyade, düşüncesele ve tematik etkinin sonuçlarıyla ilişkili yeni çağdaş ifade biçimlerinin doğuşuna yol açmıştır. Örneğin, basılı fotoğraf, televizyon, video aktarımları, projeksiyonlar, dijital fotoğraflar, neon ışıklar, LED aydınlatmalar, 3D görüntüleme, simülasyonlar, hologramlar ve nanoteknolojik boyalar gibi teknolojik yenilikler, başta resim sanatı olmak üzere birçok sanat disiplininin işleyişinde önemli rol oynamaktadır (Çoşkun, 2014, s. 76).

Son yıllarda Türkiye’de bu alanda birçok gelişmiş proje hayata geçirilmiş ve özellikle eğitimde “Fatih Projesi” gibi dijitalleşmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır. Aynı zamanda gençlerin teknolojiye olan ilgisi ve adaptasyonu oldukça yüksektir. Bu durum, gelecekte teknolojik olarak daha etkin kullanım odaklı umut verici gelişmelerin yaşanacağı düşünülmektedir.

Sosyal çevrenin gelişim açısından çok önemli olduğunu düşünürsek çocuğun sosyal çevre yerine sanal ortamlara fazla zaman ayırması kendi yaş gelişim sürecinde, farklı gelişim basamaklarının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir. Bu husus çocuğun kişisel ve eğitime dayalı öğrenim sürecinde farklı sorunların ortaya çıkmasına sebep olduğu düşünülmektedir. Bu durum göz önüne alındığında günümüz bilişim teknolojilerinin sanatsal gelişimi ve eğitimine yansımalarının olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirilmesini ve sonuçlarını hakkında genel görüşlerin yansımaları ele alınmaktadır. Bu sebeplerin araştırılması incelenmesi amacı ortaya konan çalışmada çocuk gelişimi ve zamanın etkisinin çocuk üzerinde incelenmesi gerektiğini bunun ayrıca araştırma konusu olduğu düşünülmektedir.

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Sanat Ve Teknoloji

Sanat ve teknoloji, sürekli iletim halinde olan iki parçacıktır. Bu etkinlik, özellikle Endüstri Devrimi'nden sonra, sanatın makinesi ve bilimle daha fazla iç içe geçmeye başlayan süreçler iyice belirginleşmiştir. Günümüzde ise bilgisayar teknolojilerinin hızla ilerlemesiyle bu etki daha da güçlenmiştir. Artık sanat eserlerinin üretildiği önemli alanların biri haline gelen teknoloji, sanat değişikliğinin değişmesi, yeni tartışmaların doğmasına neden olmuştur. Postmodern sanat anlayışı, neyin sanat olup olmadığı konusunda büyük bir tartışma ve kafa karışıklığının yolu açmıştır (Elitsoy, 2008, s. 4)

Sanatın tam anlamıyla üretkenliği zordur çünkü bu tanım, dönemsel toplumsal yapısı ve insanların sanat beklentilerine bağlı olarak değişebilir. Yani, sanatın anlamı, toplumların ve ona yüklediği anlama bağlı olarak farklılık gösterebileceğidir. En basit biçimde sanat, bir form yaratma becerisi ve yeteneğidir. Doğanın sonsuz çeşitlilikteki formları karşısında, insan yeteneği ve becerisiyle kendine değer katar (Uğurlu, 2008, s. 248).

İnsanoğlunun gelecekte teknoloji verileri oldukça uzun bir süreç gerektirmemiştir. Bu sürecin gerçekleşmesi için insanlığın meydana geldiği durumlarda, yaşamda sanatta olduğu gibi, geri dönmek gerekir. Çünkü teknolojide bildiğimiz şey aslında insanın alet kullanma becerisinden başka bir şey değildir. İlk insanın hayvan avlamak amacıyla bir taşın yerden alınmasıyla birlikte teknolojik gelişmeler gelişmeye başladı. Engels, bu sürecin net bir şekilde özetler: İlk çakıl taşı, insanın kaldırdığı zaman içinde bıçaklanmış haldeki bölünme süreçleri, kaydedilen tarihle karşılaştırmadan çok daha önemlidir (Uğurlu, 2008, s. 254).

Genel eğitimde yer alan Görsel Sanatlar Eğitimindeki, sanatın kuralları ile tekniklerini kullanan bireylerin estetik algılarının yanında, kişilik gelişimlerini amaç edinen bir eğitim dalıdır. Bu süreç içerisinde düşünme yeteneği, algılama yeteneği, öğrenme yeteneği, tasarım yapma, yorumlayabilme, aynı zamanda kendini ifade etme ve eleştirme gibi beceriler, sanatın diline estetik bir ilkeler çerçevesi kazandırır. Bu eğitim sayesinde bireysel, müzik, tiyatro, dans, şiir, resim, heykel, seramik, fotoğraf, film, video ve yaratıcı drama gibi geniş bir sanat dünyasında kendine en uygun olan dili kendini ifade etmektedir (Aykut, 2006, s. 34-35).

Sanatçının yapmış olduğu eser isterse gelenekçi bir düşünce ile yapılsın, isterse son teknolojiler ile desteklenerek zenginleştirilsin; birbirlerini besleyen iki farklı disipline olarak devam edecektir. Sanatın gelişen teknoloji ve bilim ile sıkı bir ilişki içinde olması sanat, teknoloji ve bilim kavramlarının üçü için de geçerli yeni bir dilin oluşması ve farklılıkların ortaya çıkmasıyla birlikte gelişmeleri beraberinde getirmiştir. En son gelişen teknolojinin sanatı etkilemesiyle birlikte bu teknolojik bilgileri sanatçılar tarafından da kullanılarak paylaşılması gündeme gelmiştir. Bu nedenle, gelişmiş son teknolojileri kullanan sanatçıların kullandıkları teknolojiye hâkim olmaları gereği ortaya çıkmıştır. Bu son kullanılan teknolojiler ile elde edilen bir ürünün bir sanatsal ifade aracı olarak kullanılabilineceğinin ortaya çıktığı düşünülmektedir. Çünkü bu ortamlar, sanat kavramı için yenidirler ve sanat kavramını değişime uğramaya zorlayacak kadar da etkilidirler.

Sanatın, yaratıcılık ve estetik değerleri üzerine kurulu bir yapıya sahip olmasına rağmen, duygusal bir iletişim barındırır. Sanatçı, yaşadığı yapı boyunca izleyiciyle iletişimden geçiyor ve bu süreç boyunca mesajının kendi yaratıcılığıyla oluşmuş eseriyle ortaya çıkıyor. Sanatın bileşeni iletişim unsurunun her zaman görülmektedir. Özellikle elektronik gelişmelerdeki gelişmeler, geleneksel sanat üretim serilerinde radikal değişimlere yol açmıştır. Elektronik teknolojisinin iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla sanatçılar, bu araçları kullanarak daha fazla teşvik edilmektedir. Çünkü elektronik ürünlerle üretim birimleri hem daha kolay hem de daha ekonomiktir.

Teknolojinin katkılarıyla üretilen sanatsal çalışmalar, iletişim ve bilimle güçlü bir bağ kurarken, Video-Art, İnternet Sanatı ve Dijital Kurulumlar bu yetenekler değerlendirilmektedir. Bazı küratörler ve eleştirmenler ise Dijital Sanat'ı, fotoğraf, sinema ve videonun mekanikleri ve teknolojik parçaların bir evrimi olarak yayınlıyor, kısa filmler de bu alana dâhil ediliyor. Bu yaklaşımın, sanatın tanımını genişleterek, dijital sanatın geleneksel sanat formlarının birleşimini ve yeni farklı ifade biçimlerinde ortaya çıkmasına olanak sağladığı düşünülmektedir (Dolunay & Boyraz, 2013, s. 111).

Bilgisayar ortamında yapılan çizimler, fotoğraflar ve vektörel tabanlı grafik programlarında sanal karakterler yaratılmaya başlanmıştır. 3D modelleme aşamalarında tamamen dijital ortamı kullanan sanatçı kendi istediklerini yapabilmekte ve kendi kontrolündedir. Bilgisayarlarda kullanılan vektörel yazılım programlarından (3D Studio Max, Photoshop, Light Ware v.b.) vasıtasıyla sanatçılar için sonsuz olasılıklar ve milyonlarca renklendirme seçenekleri bulunmaktadır.

2.2. Günümüz Bilişim Teknolojilerinin Tanımı ve Gelişimi

Tarıma dayalı geleneksel toplumsal üretim evlerinde ve el tezgâhlarında gerçekleştirilirken, Sanayi Devrimi'nden sonra (1765 sonrası) üretim fabrikalarında yapılmaya başlandı. Sanayi Devrimi sonrasında ortaya çıkan yeni teknolojiler, hem üretim ortamında, hem de yaşam tarzında değişikliklere neden oldu. Bu süreçte konut ve iş yerleri birbirinden ayrıldılar. Fabrikalarda yaşanan kitlesel üretim, kentleşmenin hızlanmasını sağladı. Sanayi bölgelerinin etrafındaki yeni kentler kuruldu ve bu da insanın hareketliliğini artırdı. Yaşam tarzındaki bu değişimler, toplumun genel yapısında dönüşümler ortaya çıkardı; geniş aile yapısının yerine çekirdek aile yapısı gelişmiştir. Fabrikada uygulanan organizasyon tarzı, insanları pek çok alanda etkiledi. Eğitimdeki yönetimde bu fabrika düzeninden etkilendi. Modern sanayi yaşam tarzı, müzikte bile mevcuttu; solo müzik yanında koro halinde icra edilen müzik türleri gelişiyor. Batı'da, toprak sahibi aristokratların yerini sermaye sahibi burjuvazi aldı ve bu sınıf, saygın olmasına karşın bir yaşlıydı. Toplumun yapısı değişirken, bunlarla birlikte değerlerimiz norm ve davranış biçimlerimizde değişti (Günay, 2002, s. 8).

İnsanlık tarihi boyunca meydana gelen olaylar, toplumsal yapıyı, ekonomik yaşamı ve üretim biçimlerini de dâhil olmak üzere yaşamın birçok yönünü etkilemiştir. 18. yüzyıldaki sonlarına doğru su ve buhar gücünün tükenmesi, 19. yüzyıldaki sonlarına doğru elektriğin üretimdeki rolü ve seri üretim uygulamaları, 20. yüzyıldaki elektronik ve bilgisayarların üretim parçalarına, günümüzde ise iletişim teknolojilerinin üretiminin her aşamada gerçekleştiği, bu dönüşümün önemli kırılma noktasını oluşturmuştur (T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2018).

Dijital devrimin etkili belirsizliklerinden biri olan verinin (dijital bilgi) kontrolü, büyük ölçüde belirli ülkeler tarafından ele geçirilmiştir. Bu durum, dijital devrimin desteği olan ülkelerin bilişim teknolojileri üzerinde bir etki kurmalarını sağlamaktadır. Son yıllarda, özel sektör firmalarının ekonomik büyüklükleri açısından dünya sıralamasındaki yerlerinde önemli değişiklikler meydana geldi. Veriyi yöneten bilişim şirketleri, kesin sanayi devlerini geride bırakmışlar ve üst sıralara yerleşmişlerdir. Özellikle ABD ve Çin'deki teknoloji firmaları bu yarışta zirveye ulaştı (Arslan, 2020, s. 87).

Ülkemiz için STEM eğitiminin sürdürülmesi büyük bir önem taşımaktadır. Eğitim sistemimizde proje temelli STEM uygulamalarının yaygınlaştırılması, sürekliliğin artmasına, yaratıcı düşünme, işbirliği yapma ve problem çözme süreçlerinin iyileştirilmesine katkı sağlar. Bu yaklaşımla kanıtlama, soru sorma, araştırma yapma, kapsamlı çözümler üretme ve

ürün geliştirme gibi çözümler kazanarak, hem iş hayatlarında daha başarılı olacak hem de çözülmekte olan ekonomik büyümenin önünü açılacaktır. Okullarından mezun olan öğrencilerimizin iş hayatlarında başarıları ve ülkemiz ekonomisinde katkıları artacaktır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018, s. 8).

2.3. Günümüz Bilişim Teknolojileri ve Çocuk Gelişimi

Gelişen teknoloji ve yaşam koşulları, insanların sanat ürünlerinde önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Artık işletim faaliyetlerinde yeni teknikler, özellikler ve araçların kullanımında; bilgisayar, telefon, video, ışık ve ses gibi unsurlar çocukların çizimlerinde yer almaktadır. Bu teknolojik değişimler, yeni ifade biçimleri sunarak düşüncelerin yapıları ve algıları üzerinde etkili olmuştur (Bulut, 2014, s. 117).

Teknolojinin hızla gelişmesiyle bilim dünyası arasındaki sıkı ilişki gün geçtikçe daha sıkılaşmıştır. Teknolojinin aletlerin kullanımı bilgiye erişim saniyeleri içinde gerçekleşmektedir. Bilim ve teknolojiye ortaya çıkan yeni gelişmeler, bilgi alış verişinin hızlanmasını ve kolaylaşmasını sağlarken, klasik eğitim ve öğretim yöntemlerinin sorgulanması gerektiğini düşündürmektedir.

2.4. Bilişim ve Teknolojilerinin Sanat Eğitimindeki Uygulama Modelleri (Teknikleri)

21. yüzyıl, eğitim ve öğretim yöntemleri rejimi bir değişim ve gelişim süreci olarak kabul edilmektedir. Öğretim yöntemleri, eğitim anlayışına paralel olarak yenilenmektedir. Eğitim paradigmalarındaki bu dönüşüm, görsel sanat eğitimine de etki etmektedir. Görsel sanatlar eğitimi, sürekli olarak kendini yenileyen öğretim özellikleri gelişim çağındadır. Modern eğitim anlayışının yeri postmodern bir yaklaşımla çalışmaya başlamaktadır ve bu yetenek görsel sanat eğitiminde yeni teknikler ve yaklaşımlar görülmektedir (Aykut, 2006, s. 33).

Daniel H. Pink, “Aklın Yeni Sınırları” adlı eserinde, günümüzde yaklaşık 150 yıl süren ve çürümeye kadar süregelen süreçte, endüstri çağının özellikle ekonomiyi besleyen fabrika ve montaj hatlarının ilerleyebildiğini vurgulamaktadır. Bu dönemde seri üretim bantları, üretimin fiziksel gücüne dayanarak iş yapılmaktadır. Ancak, endüstrideki değişimin bilgi çağına geçişin, gelişmiş ekonomilerde seri üretimin geri planda kalması ve bunun yerine daha fazla sayıda parçalanmış bilgi işçiliğinin ön planda çıkmasıyla ortaya çıktığını ifade etmektedir. İçinde bulunduğumuz yüzyıl, yaratıcı, hayal gücü yüksek ve empati kurabilen mekte başarılı olan bir “kavram çağı” olarak tanımlar (İşeri, 2022, s. 4).

Schlechty’ye göre, geçmişle karşı olanlar artık sadece elit ve zengin çocuklar değil, tüm dünyadaki akademik başarıları gösterebileceğine inanan bir toplumlara geçiş yapılmıştır. Bunun yanı sıra, çocukların okumayı bekledikleri şeyleri öğrenmelerinin nedeninin, öğrenmeleri için yapmalarını sağlayacak şeyleri görmeyenlerin olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, insanların akılları ve kalpleriyle birlikte yıllar içinde beklenen bir toplumdan, basın-yayın ve elektronik iletişim alanında devrimle birlikte, okulların ve ailelerin eğlence dünyası ve oyun endüstrisi gibi unsurlarla rekabet etmek zorunda kaldıkları bir toplumdaki geçişin yaşandığını vurgulamaktadır. Bununla birlikte, gençlerin yetişkinlerle ve toplumsal hayata bütünleştiği bir toplumdan, yetişkinlerle olan ilişkilerin azaldığı, istediği her türlü özellikleri ve içeriğinin kontrolü ve sansüründen etkilenmeden ulaşabildiği bir dünya olduğunu vurgulamaktadır (İşeri, 2022, s. 4-5).

21.yüzyıldaki değişim hızı ve teknolojinin çeşitliliği, üst düzey düzey düşünme işlemlerini doğrudan etkilemekte, onları daha fazla performansla karşı karşıya getirmekte olduğu düşünülmektedir, aynı zamanda diğer özel yeteneklerinide geliştirme fırsatları sunmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızlı gelişmesi, toplumların giderek daha çok kültürlü hale gelmesine, bilgi miktarındaki artış ve erişimin kolaylaşması, algısında ve özellikle görsel olarak farklılaşmada etkili olduğu düşünülmektedir.

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüz bilişim teknolojileri hayatın her alanında yeni gelişmeler ve değişimler getirdiği kaçınılmaz bir gerçektir. Çocukların gelişim basamaklarında Meb.2018 müfredatında olduğu gibi değişimler ön görülmeye başlanmıştır. Günümüz bilişim teknolojinin gelişmesiyle birlikte cep telefonu, bilgisayar, tablet, nerdeyse bütün evlerde bulunmaktadır. Gelişen teknolojinin hızla ilerlemesi ve yaşantımıza çok hızlı bir şekilde giriş yapması, teknolojik araçlara olan ilgiyi de arttırmıştır. Teknolojinin hızla gelişmesiyle beraber, teknolojik araçlar hayatımızda vazgeçilmez bir yer almıştır. İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte pek çok kişi zamanının büyük kısmını bilgisayar, tablet ya da akıllı telefon gibi aletlerle geçirmeye başlamıştır. Bu aletlerin ilgi çekici olması sebebiyle çocuklar tarafından tercih edildiği. Bu araçları kullanmaya başlama yaşı okul öncesine kadar düştüğü gözlemlenebilmektedir.

Çocukların yaşlarına uygun, şiddet ve saldırganlık içeren bilgisayarlar, tablet ve internet oyunlarının, anne-babaların gözetiminde ve seçilenleri içinde oynanmasının süresi boyunca, çocukların zihinsel özelliklerinde olumlu katkılarda bulunabileceği düşünülmektedir (Gündoğdu, vd., 2016, s. 9). Hayatımızın tüm alanlarında kullandığımız teknolojik aletler içerisinde tablet ve telefon ön plana çıkmaktadır. Tablet ve telefonun, kolay taşınabilmesi ve iletişim aracı olarak kullanılmasının yanında, bilgisayar özelliklerini taşıyan tüm programları kullanabilme özelliği, kullanım alanının genişlemesini sağlamıştır. İşlerimizi kolaylaştırmasının yanında sağlığımızı da olumsuz etkileri vardır. Bu gelişim aile üyeleri arasında 2-4 yaş çocuklara kadar düşmüştür. Bu durum teknolojik olarak iletişim açısından olumlu karşılanırsa da çocuk gelişimi açısından olumsuz örnekler oluşturmuştur.

Çocukların oynadıkları oyunlarda temsili karakterin yerine kendisini koyup, karakterlerle özdeşleşebilir ve oyun içeriğindeki şiddetlerden etkilenirler. Fakat bu durum belirtilmeden, oyun sırasında şiddet ve şiddetlerin sınırlarının belirsizleşmesine neden olabilir. Uzun süre gereken bu oyunların hilesi olduklarında, esneklik günlük yaşamlarında sorun çözme yöntemi olarak doğal bir eylem gibi görülmektedir (Karaaslan, 2015, s. 806).

Yapılan araştırmalarda gelişimin doğrusal bir çizgide devam ettiği görüşü hâkimdir. Teknolojinin hızla gelişmesi çocukların gelişim basamaklarında da ileriye doğru bir gelişim olduğu düşünüldüğü varsayılarak her yıl yeni gelişmeler ışığında güncellemeler yapılmaya başlamıştır. Gelişimin ve değişimin büyük bir hızla gerçekleştiği, her yeni yılın bir önceki yıla göre büyük farklar ile devam ettiğini varsaymaya başladığımızdan, beri modernizmin yeri post modernizme bırakmaya başlamış, kuşaklar arasında büyük farklar ortaya çıkmış olduğu, teknoloji ve internet kullanımının hayatın bir parçası haline geldiği günümüzde bireylerin bilişsel gelişim süreçleri önceki nesillere göre farklılık göstermeye başlamış olduğu düşünülmektedir. Teknolojinin çok fazla kullanılıyor olması, çocukların çok fazla uyarıcı çevreyle karşı karşıya kalmasına neden olmasını sağlamaktadır. Değişen bu koşullar sonucunda, Lowenfeld'in 1960 yılında ortaya koymuş olduğu sanatsal gelişim evrelerindeki özelliklerde de değişiklikler olduğu varsayılmaktadır. Çocukların gelişim basamaklarında değişimler aynı zamanda toplumdaki diğer bireyleride etkileyerek sosyo kültürel anlamda değişimleride yanında getirmekte olduğu söylenebilir. Teknoloji aynı zamanda sanatın ve

sanatçını çalışmalarında da farklı etkiler gösterdiği aşikârdır. Dünyada var olan yeniliklere, değişimlere uyum sağlayabilmesi için bireylerin yaşamlarının bütün aşamalarında da öğrenmeyi sürdürmeleri gerekir. 21. yüzyıl da hayat boyu öğrenmenin sürdürülebilir hale gelmesi için, en önemli faktörün eğitim sistemide yapılacak yenilikler ve okullarda yeni bir yöntemi uygulamaya koyması olacağı düşünülmektedir.

Eğitmciler ve iş gücü güçlerini, çocukların 21. yüzyıl yeteneklerini geliştirebildiklerini vurgulamaktadır. Bu beceriler olmadan, küresel eğitim ve iş gücü piyasasına katılma konusunda zorluklar yaşayabileceklerini belirtmektedirler (Çiftçi, Sağlam, & Yayla, 2021, s. 718).

Teknolojinin eğitim alanında bütün okullarda akıllı tahtalar ile girmesi, Öğretmenler açısından düşünüldüğünde hazır olarak müfredatın aktarılması kolaylaştırdığı aynı zamanda öğretmeni hazırcılığa alıştırdığı düşünülmektedir. Öğrenci merkezli bir eğitim sistemi planlaması gerekirken, araştırma geliştirme, işbirlikli öğrenme, yaparak yaşayarak öğrenme stratejilerinin yerine, daha çok anlatıma dayalı ve görsel materyaller ile desteklenmiş, akıllı tahtalardan öğretim yapıldığı gözlemlenmektedir. Teknolojik aletlerin bilgiye ulaşma amacı ile kullanılması bulunmaz bir nimet olarak görülse de aynı derecede anlamsız ve işe yaramaz bilgi kirliliği oluşturacak o kadar çok içerik olduğu unutulmamalıdır. MEB Eğitim Müfredatımızda bulunmasına rağmen öğretmenler öğrenciye görelilik ilkesini çoğunlukla kullanmaktan kaçınmaktadırlar. Bu kaçınmanın sebebi ise fazla iş yükü ve performans gerektirdiğindedir. Sonuç olarak günümüz bilişim teknolojileri, çocuğun sanatsal gelişimini olumlu etkilerinin yanında, olumsuz etkilerinde olduğu, ama geleneksel eğitim yöntemlerinin kullanılması ile yaparak yaşayarak, öğrenmenin çocuğun sanatsal gelişiminde teknolojiden daha etkili olduğu, öngörülmektedir.

Sanat etkinliklerini takip etmek amacıyla, internet ortamını kullanma, sanat eğitiminde teknolojik araçlardan faydalanma ihtiyacı duyma, öğrencilerin sanata bakış açılarını genişletmekte olduğu düşünülebilir. Teknolojinin hızla geliştiği yüzyılda her alanda olduğu gibi sanatsal alanlarda da faydalanılması bir gereklilik sayılmaktadır. Teknolojik gelişmelerin her gün daha hızlı ilerlemesi göz önüne alındığında güncelliğini sürekli koruyacağı da kaçınılmaz bir gerçektir.

Sanat eğitimi, sadece soyut bir duygu veya estetik eğitimin ötesinde, aynı zamanda zihinsel düşünce süreçlerini zenginleştiren bir eğitim biçimidir. Bu eğitimi, yaşayacağını düşünmeyi geliştirirken, duygusal ve estetik açıdan zenginleştirilmesidir (Bilirdönmez & Karabulut, 2016, s. 345)

İnsanın yaratıcılığını geliştirme olanağı sağlayan bu şartlar, bireyin kişilik kazanmasını amaç edinmektedir. Sanat eğitimi alan kişiler, doğru düşünmeyi, doğru gözlem yapmayı, kendi düşüncelerini ifade etmeyi, yorum yapmayı, başkalarını eleştirme ve algılama gibi davranışları estetik ilkeler yoluyla sanatın dilini kullanarak edinmektedirler. Onlar için özgürce düşünme ve çağdaş yaşama katılma fırsatı ortaya çıkmaktadır. Sanat eğitimi alan bütün öğrenciler için sanatsal yaratıcılık alanında, resim becerilerini, teknolojik destekli sanat eğitimi ile almaları ve sanat eğitimi programlarının geliştirilme ve uygulanmasına önem verilmesi bir zorunluluk haline geldiği düşünülmektedir. Görsel sanatlarda içinde bulunduğumuz yüzyıl göz önüne alındığında üretilen birçok sanat eserinin alt yapısını oluşturan teknoloji, bize görsel sanatları başka açılardan yeniden yorumlaması konusunda yeni bir boyuta iterken, bu alanda sanat eğitimi almakta olan öğrencilerinde sanat eğitimi modellerini sorgulamasında kaçınılmaz ve yadsınamaz bir gerçek olarak karşımızda durduğu düşünülmektedir. Günümüz bilişim teknolojilerinin sürekli gelişmesi çocukların hayatlarındaki gelişimleriyle birlikte çok hızlı ilerlemekte ve bu ilerleme doğrultusunda dijital sanat diye bir kavramın ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu tasarımlar yapay zekâ ve gelişen

programlar sayesinde, her ne kadar sanatsal açıdan değerlendirilmesi çok kolay olmasada, yeni bir sanatsal içerik oluşum olarak karşımıza çıkmaktadır. Okul çağındaki çocukların dahi resimleri telefon veya tabletteki programlar ile şekillendirmeleri ve yeni imajlar oluşturmaya çalışmaları, teknolojik gelişimin ve değişimin vazgeçilmez bir hal almasını sağladığı düşünülebilir. Teknoloji artık hayatımızın vazgeçilmezleri arasında yerini aldığı düşünülecek olursa çocuklardaki gelişimlerin doğrusallığı çerçevesinde sosyolojik kültürel içeriklerin hazırlanması, aynı zamanda eğitim veren öğretmenlerinde çalışmalarında bu içeriklere zaman ayırarak kendi gelişimlerinde sağlamaları kaçınılmaz bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bilgi çağındaki bulunan değişimler her meslek için önemliyken eğitimciler için çok daha zorunlu hal aldığı söylenebilir.

21. yüzyıldaki eğitim programları ve eğitimciler, yenilerle karşı karşıya kalacakları için eğitimli bireyin tanımı, öğrenme ve öğretme yöntemleri ile öğretilen içerikler sürekli değişim gösterecek ve geliştirecektir. Bu süreçte, yaratıcı kişilik özelliklerine sahip kişilerin yetiştirilmesi giderek daha fazla önemli hale gelmektedir (Bölükoğlu, 2002, s. 247)

Çağdaş sanat alanında yapılan eğitimde, teknolojik aletleri çocuğun elinden almak yerine, teknolojiyle birlikte kültürel performanslarını arttırıcı ve günlük yaşama aktaran yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme çalışmalarının yapılması daha uygun olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Arslan, H. (2020). Bilişim Teknolojilerinin Dünü, Bugünü ve Geleceği. M. Şeker, Y. Bulduklu, C. Korkut, & m. Doğrul içinde, *Bilişim Teknolojileri ve İletişim* (s. 81-94). Ankara: Berk Grup Matbaacılık.
- Ayktut, A. (2006). Günümüzde Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21), 33-42.
- Ayktut, A. (2006). Günümüzde Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(21), 33-42.
- Bilirdönmez, K., & Karabulut, N. (2016). Sanat Eğitimi Süreç Ve Kuramları. *EKEV Akademi Dergisi*(65), 343-355.
- Bölükoğlu, H. İ. (2002). Bilgi Çağında Eğitim Fakültelerinde Resim-İş Eğitiminin Genel Bir Değerlendirmesi. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 247-259.
- Bulut, İ. (2014). 21. Yüzyılda Yeni Teknolojilerin Yarattığı Sanat Anlayışları ve Görsel Sanatlar Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Eğitim Programlarındaki Yeri. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 117-132.
- Çiftçi, S., Sağlam, A., & Yayla, A. (2021). 41. 21. yüzyıl becerileri bağlamında öğrenci, öğretmen ve eğitim ortamları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*(24), 718-734.
- Çoşkun, R. (2014). teknolojinin Olanakları İle Değişen Sanat Alanı. *Sanat Ve Tasarım Dergisi*, 76-89.
- Dolunay, A., & Boyraz, B. (2013). Dijital Sanatlar Çerçevesinde Üretilen Eserlerde Teknoloji Kullanımı ve İnternetin Sergilemeye Etkisi. *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 109-124.
- Elitsoy, Z. A. (2008). Toplumsal Dönüşümler Bağlamında Teknoloji – Sanat İlişkisi Ve (Bilişim Teknolojilerinin Sanatta Estetik Ve Yaratıcılığa Etkilerinin Algılanışı Üzerine

- Bir Araştırma). *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, 1-24.
- Elitsoy, Z. A. (2008). Toplumsal Dönüşümler Bağlamında Teknoloji – Sanat İlişkisi Ve (Bilişim Teknolojilerinin Sanatta Estetik Ve Yaratıcılığa Etkilerinin Algılanışı Üzerine Bir Araştırma). *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, 1-24.
- Günay, D. (2002). Sanayi ve Sanayi Tarihi. *Mimar ve Mühendis Dergisi*(31), 8-14.
- Gündoğdu, Z., Pelit, M., Doğru, H., Seytepe, Ö., Güner, B., Arıkız, E., . . . Kaya, E. (2016). Okul Öncesi Çocuklarda Medya Kullanımı. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(2), 6-10.
- İşeri, E. T. (2022). Eğitimde Nereden Geldik? Nereye Gidiyoruz?21. Yüzyıl Sürerken 22. Yüzyıl İnsanını Düşünme Zorunluluğu Üzerine Bir Tartışma. E. T. İŞERİ içinde, 22. *Yüzyılda Eğitim Eğitimin Geleceği Üzerine Karma Projeksiyonlar* (s. 1-13). Ankara: Pegem Yayınları.
- Karaaslan, İ. A. (2015). Dijital Oyunlar ve Dijital Şiddet Farkındalığı: Ebeveyn ve Çocuklar Üzerinde Yapılan Karşılaştırmalı Bir Analiz. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 806-818.
- Kaya, D. (2022). Temel Eğitim Kapsamındaki Çocukların Sanatsal Gelişim Basamaklarının 21. Yüzyıl Koşullarına Göre İncelenmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi*.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *STEM Eğitimi Öğretmen El Kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2018). 02.11.2024 tarihinde Dijital Türkiye Yol Haritası: https://www.gmka.gov.tr/dokumanlar/yayinlar/2023_Dijital-Turkiye-Yol-Haritasi.pdf adresinden alındı
- Uğurlu, H. (2008). Teknoloji Sanat İlişkisi: Günümüzde Teknolojik Sanatların Amacı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(1/2), 247-260.